

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2024. július 3.
(OR. en)

11929/24

Intézményközi referenciaszám:
2024/0146(NLE)

POLCOM 218
FDI 59
ENER 366
ATO 51

JAVASLAT

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2024. július 2.
Címzett:	Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	COM(2024) 256 final
Tárgy:	Javaslat – A TANÁCS HATÁROZATA az Európai Unió, az Európai Atomenergia-közösség és tagállamaik közötti, az Energia Charta Egyezmény értelmezéséről és alkalmazásáról szóló megállapodás Európai Atomenergia-közösség általi elfogadásáról

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a következő dokumentumot: COM(2024) 256 final.

Melléklet: COM(2024) 256 final

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2024.7.2.
COM(2024) 256 final

2024/0146 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

**az Európai Unió, az Európai Atomenergia-közösség és tagállamaik közötti, az Energia
Charta Egyezmény értelmezéséről és alkalmazásáról szóló megállapodás Európai
Atomenergia-közösség általi elfogadásáról**

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

Az Energia Charta Egyezmény az energiaágazatra alkalmazandó többoldalú kereskedelmi és beruházási megállapodás, amelyet 1994-ben írtak alá és 1998-ban lépett hatályba. Az Európai Unió az Euratommal, 22 uniós tagállammal (a 2024. június 19-i állapot szerint)¹, Japánnal, Svájjal, Törökországgal, valamint a Nyugat-Balkán és a volt Szovjetunió országainak többségével együtt – Oroszország² és Belarusz³ kivételével – szerződő fele⁴ az Energia Charta Egyezménynek.

Az EUB a Komstroy-ügyben hozott ítéletében⁵ úgy ítélte meg, hogy az Energia Charta Egyezmény 26. cikke (2) bekezdésének c) pontját úgy kell értelmezni, hogy az nem alkalmazandó valamely tagállam és egy másik tagállam beruházója közötti, az utóbbi által az első tagállamban eszközölt beruházással kapcsolatos jogvitákra. A választottbíróságok mindazonáltal továbbra is elfogadják a joghatóságot, és hoznak határozatokat EU-n belüli eljárásokban. A Bizottság 2022. október 5-én közleményt küldött a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek és a tagállamoknak, amelyben kifejezte azon szándékát, hogy tárgyalásokat kezdjen az Unió, az Euratom és a tagállamok közötti, az Energia Charta Egyezmény értelmezéséről szóló megállapodásról, amely magában foglalná különösen annak megerősítését, hogy az Energia Charta Egyezményt soha nem volt alkalmazandó, jelenleg nem alkalmazandó és soha nem lesz alkalmazandó az EU-n belül, hogy az Energia Charta Egyezmény nem szolgálhat a választottbírószági eljárások alapjául, valamint, hogy a hatályvesztésre vonatkozó rendelkezés nem alkalmazandó. Lezajlottak az ezzel kapcsolatos tárgyalások. A felek közötti megállapodás szövege mostanra stabilnak tekinthető. A tárgyalások lezárását jelző szöveg parafálására 2024. június 26-án került sor.

• A tervezett megállapodás

A megállapodás nem tartalmaz semmilyen újdonságot. A megállapodás az Európai Unió Bíróságának (EUB) ítélkezési gyakorlatát tükrözi, és teljes mértékben összhangban van az Unió számos alkalommal – többek között a harmadik országbeli joghatóságok nyilvános ülésein – kifejtett álláspontjával. A megállapodás preambulumbekkezdései ismertetik a megállapodás történetét és hátterét, ezen belül különösen az uniós jognak az EUB által adott értelmezését, és elismerik, hogy az uniós jog hatékony végrehajtását aláássa az EU-n belüli választottbírószági eljárásokban hozott határozatok kiadása. Az egyetlen érdemi rendelkezés (2. cikk) az Energiaközösségről szóló szerződés 26. cikke (2) bekezdése c) pontjának az EU-n belüli alkalmazhatatlanságával és az EU-n belüli választottbírószági eljárások jogalapjának

¹ Olaszország 2015-ben egyoldalúan kilépett az Egyezményből. Franciaország, Németország, Lengyelország és Luxemburg 2022 decembere és 2023 júniusa között kilépési eljárást is indított, amely az Energia Charta Egyezményből való tényleges kilépésükhöz vezetett, Franciaország, Németország és Lengyelország esetében erre 2023 decemberében, Luxemburg esetében pedig 2024. június 17-én került sor.

² A 2022. június 24-i rendkívüli Energia Charta Konferencia visszavonta az Oroszországi Föderáció megfigyelői státuszát.

³ A 2022. június 24-i rendkívüli Energia Charta Konferencia visszavonta Belarusz megfigyelői státuszát és az Energia Charta Egyezmény Belarusz általi ideiglenes alkalmazását.

⁴ A Tanács és a Bizottság 98/181/EK, ESZAK, Euratom határozata (1997. szeptember 23.) az Energia Charta Egyezmény, valamint az energiahatékonyságról és a kapcsolódó környezeti vonatkozásokról szóló Energia Charta Jegyzőkönyv Európai Közösségek általi elfogadásáról (HL L 69., 1998.3.9., 1. o.).

⁵ A Moldovai Köztársaság kontra Komstroy ítélet, C-741/19, EU:C:2021:655.

ebből következő hiányával kapcsolatban rögzíti a részes felek egymás közötti megállapodásában kifejezett közös értelmezését.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

• Jogalap

A Komstroy-ügyben hozott ítéletet nem tartották tiszteletben a választottbíróóságok, amelyek érvényes választottbíróági megállapodás hiányában nem utasítják el következetesen a joghatóságukat, és ennek következtében a választottbíróági határozatokat az Európai Unió és az Euratom szabályaival ellentétes módon hozták és hozzák meg. Ezek a határozatok gyakran képezik végrehajtási eljárás tárgyát, többek között harmadik országokban is. Ezért fennáll a kockázata, hogy egyes választottbíróóságok értelmezése miatt a Szerződések és az Energia Charta Egyezmény ütköznek egymással, ami – amennyiben azt egy harmadik ország bírósága megerősíti – de facto kollíziót okoz, mivel az uniós jogot sértő választottbíróági határozatok belekerülnének a harmadik országok jogrendjébe.

A Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint a kollízió kockázata olyan jellegű, hogy a nemzetközi megállapodást összeegyeztethetlenné teszi az uniós joggal. A Bizottság véleménye szerint ahhoz, hogy az Egyezmény összeegyeztethető legyen a Szerződésekkel, a kollízió minden eshetőségét ki kell küszöbölni. Az Unió energiapolitikájában biztosítani kell az EUB ítélkezési gyakorlatának való megfelelést, valamint az Energia Charta Egyezmény – egy uniós jogi aktus –, valamint az EUM-Szerződés és az Európai Unióról szóló szerződés közötti konfliktus elkerülését. Tekintettel a választottbíróóságok álláspontjára, fontos, hogy a kockázatot a nemzetközi jog szemszögéből kezeljék. E célból a Bizottság tárgyalásokat folytatott az Európai Unió, az Európai Atomenergia-közösség és tagállamaik közötti, az Energia Charta Egyezmény értelmezéséről és alkalmazásáról szóló megállapodásról.

A megállapodás az uniós energiapolitika fent részletezett célkitűzéseinek eléréséhez szükséges intézkedés. Az Euratom-Szerződés nem biztosítja a szükséges hatásköröket. A megállapodásnak az Európai Atomenergia-közösség nevében történő aláírására való felhatalmazásról szóló határozatot ezért az Euratom 203. cikke alapján kell elfogadni.

• Arányosság

Az Európai Atomenergia-közösség az Energia Charta Egyezmény szerződő fele is, és mint ilyen, a Tanács feladata annak eldöntése, hogy az Euratom az Egyezményt értelmező megállapodás részes felévé váljon-e. Az EUB meglévő ítélkezési gyakorlata és a Bizottság számos beavatkozása a választottbíróóságok és a harmadik országok bíróságai előtt nem volt elegendő az uniós jog hatékony végrehajtásának biztosításához, valamint az Energia Charta Egyezmény, illetve az EUM-Szerződés és az EU-Szerződés közötti kollízió kockázatának megszüntetéséhez. Ahhoz, hogy a választottbíróóság határozathozatali gyakorlatára a kívánt hatást érje el, az elfogadandó jogi aktusnak nemzetközi jogi aktusnak kell lennie. A Bizottság ezért úgy véli, hogy a megfelelő válasz a felek közötti, a szerződés értelmezésére vonatkozó megállapodás formájában elfogadott jogi aktus.

3. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

nincsenek

4. EGYÉB ELEMEEK

A megállapodásról folytatott tárgyalások késői szakaszában felmerült a Komstroy-ügyben hozott ítélet jogi következményeiről szóló nyilatkozat mielőbbi elfogadásának lehetősége, mint olyan eszköz, amellyel már most hivatalossá lehet tenni a felek közötti megállapodásban tükröződő közös értelmezést. A Bizottság az Unió nevében aláírta ezt a nyilatkozatot.

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA**az Európai Unió, az Európai Atomenergia-közösség és tagállamaik közötti, az Energia Charta Egyezmény értelmezéséről és alkalmazásáról szóló megállapodás Európai Atomenergia-közösség általi elfogadásáról**

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 203. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

tekintettel az Európai Parlament véleményére⁶,

mivel:

- (1) A Moldovai Köztársaság kontra Komstroy C-741/19 ítéletében az Európai Unió Bírósága (EUB) megállapította, hogy az ECE 26. cikke (2) bekezdésének c) pontját úgy kell értelmezni, hogy az nem alkalmazható az egyik tagállam és egy másik tagállam befektetője között az utóbbi által az első tagállamban megvalósított befektetéssel kapcsolatban felmerült jogvitákra.
- (2) A választottbírók mindazonáltal továbbra is elfogadják a joghatóságot, és az ECE 26. cikke (2) bekezdésének c) pontján alapuló EU-n belüli eljárásokban hoznak határozatokat. Az EUB szerint minden ilyen választottbíróági határozatot az uniós joggal – és különösen az EUMSZ 267. és EUMSZ 344. cikkével – összeegyeztethetetlennek kell tekinteni. Az ilyen határozat tehát nem válthat ki joghatást, és így nem hajtható végre az általa megítélt kártérítés kifizetése érdekében.
- (3) Az uniós jog hatékony végrehajtását aláássza, hogy az EU-n belüli választottbíróági eljárásokban ilyen határozatokat hoznak. Ezért fennáll a kockázata, hogy egyes választottbírók értelmezése miatt a Szerződések és az Energia Charta Egyezmény ütköznek egymással, ami – amennyiben azt egy harmadik ország bírósága megerősíti – de facto kollíziót okoz, mivel az uniós jogot sértő választottbíróági határozatok belekerülnének a harmadik országok jogrendjébe.
- (4) A Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint a jogi kollízió kockázata olyan jellegű, hogy a nemzetközi megállapodást összeegyeztethetlenné teszi az uniós joggal. Meg kell szüntetni a kollízió kockázatát. E cél eléréséhez hozzá fog járulni egy olyan nemzetközi jogi eszköz elfogadása, amely meghatározza az aláírók közös értelmezését miszerint az Energia Charta Egyezmény 26. cikke nem alkalmazható az EU-n belüli választottbíróági eljárások alapjaként.
- (5) A Bizottság az Európai Unió és az Euratom nevében, valamint a tagállamok sikeresen lezárták a megállapodás feltételeiről folytatott tárgyalásokat. A megállapodásban szereplő közös értelmezést megismételte a Komstroy ügyben hozott bírósági ítélet jogkövetkezményeiről szóló nyilatkozat, valamint az Energia Charta Egyezmény 26.

⁶ HL C , o. .

cikke EU-n belüli választottbíróági eljárások alapjaként való alkalmazhatatlanságára vonatkozó 2024. június 26-i közös egyetértés.

- (6) A megállapodást el kell fogadni, figyelemmel annak későbbi időpontban történő aláírására,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A mellékletben szereplő megállapodás elfogadásra kerül, a megállapodásnak az Európai Atomenergia-közösség nevében történő aláírásának függvényében.

A Bizottság elnöke felhatalmazást kap, hogy kijelölje a megállapodásnak az Unió nevében történő aláírására jogosult személy(eke)t.

2. cikk

Ez a határozat az elfogadásának napján lép hatályba.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Tanács részéről
az elnök*